

Stanovisko

odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

č. 3/2012

Označení stanoviska: Nález Ústavního soudu sp. zn. **PL. ÚS 12/11** ve věci OZV obce Lukovany č. 5/2008, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí obce

Právní předpis: zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Ustanovení: § 1 písm. f), § 10

Související právní

předpisy: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 10 písmeno d), zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, § 19 odst. 1, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, § 61 odst. 2

Klíčová slova: místní poplatek za povolení vjezdu, vybrané místo

Datum zpracování: 7. června 2012

Stanovisko:

Ústavní soud rozhodl o návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky obce Lukovany č. 5/2008, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí obce, ve znění obecně závazných vyhlášek č. 1/2009 a č. 2/2009, a zrušil čl. 3 této obecně závazné vyhlášky. Předmětná obecně závazná vyhláška upravovala ve svém čl. 3 vybraná místa, podléhající poplatku, do kterých je vjezd zakázán dopravní značkou "Zákaz vjezdu všech motorových vozidel" s dodatkovou tabulkou "Vjezd povolen po zaplacení místního poplatku". Obec Lukovany jako účastník řízení uvedla, že cílem vyhlášky byla regulace provozu motorových vozidel v úseku od křižovatky "U váhy", po hájovnu č. p. 201, protože v tomto místě probíhá výstavba rodinných domků a byly obavy ze zvýšeného provozu techniky a dovozu materiálu na zmíněné stavby. Daná lokalita je hojně využívána k výletům a procházkám, jsou zde dvě cyklostezky, turistická trasa, v lesním úseku trvale bydlí místní občané.

Ústavní soud v řízení především zkoumal, zda části pozemní komunikace, v uvedeném článku vyhlášky vymezené, mohou být považovány za „vybrané místo“ ve

smyslu § 1 písm. f) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“). Pokud by tomu tak nebylo, nemohlo by se jednat o místní poplatek, ale o skryté mýto, což je v rozporu s § 19 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“).

Poplatek za povolení vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst jsou obce oprávněny zavést podle § 1 písm. f) zákona o místních poplatcích a zákonný rámec pro tento poplatek upravuje ustanovení § 10 tohoto zákona. V posuzované věci vyhlášky obce Lukovany bylo rozhodné, zda vyhláškou vymezený úsek komunikace lze považovat za „vybrané místo nebo část obce“, v němž má obec Lukovany právo ve své samostatné působnosti poplatek stanovit a vybírat.

Ústavní soud připomněl nálezný sp. zn. Pl. ÚS 23/2000, v němž konstatoval, že „vybraným místem“ je třeba rozumět *ucelenější, zpravidla osídlenou lokalitu, kterou s vnějším světem (okolím), jako dopravní cesta, komunikace spojuje*. V případě obce Lukovany Ústavní soud konstatoval, že úsek místní komunikace mezi křižovatkou U váhy a hájovnou č. p. 201 za takové „vybrané místo“ považovat nelze. Zpoplatnění průjezdu po části komunikace, kde chybí osídlení, případně historicky cenné či jinak památkově nebo urbanisticky významné území či významný krajinný prvek, je v rozporu se zákonem o pozemních komunikacích, podle něhož pozemní komunikace smí užívat (za zákonem stanovených podmínek) každý bezplatně.

Určení „vybraného místa“ obce Lukovany, podléhající poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem, je v rozporu s § 10 zákona o místních poplatcích. Sleduje účel, který nelze pod toto ustanovení podřadit, přičemž tento účel je shodný s účelem, jehož lze dosáhnout úpravou místního provozu na pozemních komunikacích podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Pokud je obec oprávněna vydávat obecně závazné vyhlášky ve věci stanovení místních poplatků, nemůže tím měnit zákonnou úpravu nebo vlastní úpravou měnit účel zákonem sledovaný.

Závěr:

Obce nejsou oprávněny na základě obecně závazné vyhlášky vybírat místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst dle ustanovení § 10 zákona o místních poplatcích v případě, že toto „vybrané místo“ sleduje účel, který nelze podřadit pod výše uvedené ustanovení a naopak sleduje stejný účel, jehož lze dosáhnout postupy upravenými v zákoně o pozemních komunikacích.

Místní poplatek není nástrojem, podle něhož lze zpoplatnit užívání jakékoliv komunikace. Má umožnit regulaci provozu motorových vozidel v historicky cenných či jinak památkově nebo urbanisticky významných částech. Zpoplatnění průjezdu po části komunikace, kde chybí osídlení, případně historicky cenné či jinak památkově nebo urbanisticky významné území či významný krajinný prvek, je v rozporu se zákonem o pozemních komunikacích, podle něhož pozemní komunikace smí užívat (za zákonem stanovených podmínek) každý bezplatně.

prvek, je v rozporu se zákonem o pozemních komunikacích, podle něhož pozemní komunikace smí užívat (za zákonem stanovených podmínek) každý bezplatně. K regulaci průjezdu vozidel v jiných lokalitách lze využít jiných nástrojů, zejména dopravního značení. Užívání pozemní komunikace pouze pro výjimečné případy lze využitím odpovídajícího dopravního značení podmínit povolením obecního úřadu.

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování
- stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud